

Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komiteto ir Etninės kultūros globos tarybos surengtos konferencijos

Etnokultūrinio sąjūdžio ištakos, raida ir reikšmė

skirtos Atkurto Lietuvos 100-mečiui, folklorinio judėjimo ir žygeivystės 50-mečiui

vykusios Lietuvos Respublikos Seime 2018 m. spalio 24 d.

REZOLIUCIJA

Konferencijos dalyviai,

- primindami, kad etnokultūrinis sąjūdis, kuriame telkėsi žygeiviai, kraštotyrininkai ir ramuviečiai, folkloro ansambliai ir dainų klubai, sugebėjo sukurti sovietinei ideologijai netarnaujantį alternatyvų sociumą visuomenėje su savo moraliniu kodeksu ir neblogai išvystyta kultūros, švietimo ir informacijos sistema, siekiant atsiriboti nuo režimo, išsaugoti tautinę tapatybę ir kultūrą bei išlaikyti žmogišką orumą iškreiptoje sistemoje;

- atkreipdami dėmesį, kad etnokultūrinis sąjūdis atsiribojo nuo stilizuotos, pseudoliaudiškos, „liaudies valdžiai“ šlovinti skirtos kultūros, iškėlė autentišką folklorą bei bendruomenę vienijančias senųjų liaudies dainų ir kalendorinių švenčių šventimo praktikas, skatino istorinį ir kraštotyrinį savo šalies pažinimą, puoselėjo artimumą kaimo žmonėms ir gamtai, bendruomeniškumą ir kitas paprotines vertybes;

- patvirtindami, kad etnokultūrinis sąjūdis, kurį sudarė daug formalių ir neformalių organizacijų bei grupių, patyrė daugybinius sovietinio saugumo persekiojimus, draudimus ir represijas;

- pabrėždami, kad etnokultūrinis sąjūdis, ryškiausiai iškilęs Lietuvoje XX a. 7-ajame dešimtmetyje Vilniaus universitete ir tarsi tinklas plačiai pasklidęs po Lietuvą, ilgainiui per porą dešimtmečių tapo vienu iš reikšmingiausių Persitvarkymo Sąjūdžio ir Dainuojančios revoliucijos galios šaltinių;

- apgailestaudami, kad Lietuvos visuomenė ir pasaulis per mažai žino apie šio judėjimo mastą ir svarbą, kuri nėra menkesnė už savo laiku gyvavusį knygnešystės judėjimą;

- sunerimę dėl to, kad pastaruoju metu apie etnokultūrinį sąjūdį imamos skleisti šmeižikiškos nuostatos neva jis tarnavo sovietiniam režimui;

- konstatuodami, kad dabartiniu metu folkloro ansambliams bei kitiems etnokultūriniams kolektyvams tenka nemažas krūvis reprezentuojant mūsų krašto tradicijas, tačiau neretai šiai veiklai

nesudaromos tinkamos sąlygos plėtotis ir skleistis,

ragina

- Lietuvos Respublikos Seimą – valstybiniu lygmeniu pripažinti etnokultūrinio sąjūdžio reikšmę ir svarbą;
- Švietimo ir mokslo ministeriją – įtraukti etnokultūrinio sąjūdžio raidos ir reikšmės pažinimą į švietimo programas, vadovėlius ir kitas metodines priemones, įtvirtinti privalomą etninės kultūros dalyką bendrojoje pradinio ugdymo programoje;
- Lietuvos visuomeninį transliuotoją ir kitas žiniasklaidos priemones – skleisti žinias apie etnokultūrinį sąjūdį, kurti apie jį laidas, filmus ir pan.; taip pat kurti aktualias laidas apie etninę kultūrą, apimant ir šiuolaikinius jos reiškinius;
- Kultūros ministeriją, Lietuvos kultūros tarybą, Švietimo ir mokslo ministeriją bei savivaldybes – sudaryti palankias sąlygas folkloro ansamblių ir kitų etnokultūrinių kolektyvų bei organizacijų tęstinei veiklai plėtotis, skiriant finansavimą ir patalpas;
- Vilniaus miesto savivaldybę – įgyvendinant Lietuvos Respublikos Seimo nutarimą „Dėl istorinio Tautos namų sklypo ir Nacionalinės koncertų salės – Tautos namų“ atspindėti etnokultūrinio sąjūdžio idėjas ir sudaryti galimybes etninės kultūros plėtrai Tautos namuose.